

Sayı/Issue 46
◆
Yıl/Year 2021
ISSN 1301-3289

İSLAM
ARAŞTIRMALARI
DERGİSİ

46
2021

TÜRKİYE DİYANET VAKFI
İSLAM ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

◆ **ISAM.**

TURKIYE DIYANET FOUNDATION
CENTRE FOR ISLAMIC STUDIES

مركز البحوث الإسلامية
وقف الديانة التركي

İSLAM ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

TURKISH JOURNAL OF ISLAMIC STUDIES

Sayı / Issue 46 • Yıl / Year 2021

Sahibi / Owner TDV İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM) adına
Prof. Dr. Raşit Küçük

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü /
Managing Editor Erdal Cesar

Yayın Kurulu /
Editorial Board Prof. Dr. Raşit Küçük, Prof. Dr. İsmail E. Erünsal, Prof. Dr. M. Âkif Aydın,
Prof. Dr. Rahim Acar, Prof. Dr. Casim Avcı, Prof. Dr. Feridun Emecen,
Prof. Dr. Tahsin Görgün, Prof. Dr. Şükrü Özen,
Prof. Dr. Mustafa Sinanoğlu, Prof. Dr. Cengiz Tomar,
Prof. Dr. Ömer Türker, Prof. Dr. Salime Leyla Gürkan,
Prof. Dr. Halit Özkan, Doç. Dr. Tuncay Başoğlu,
Doç. Dr. M. Suat Mertoğlu, Doç. Dr. Mustafa Macit Karagözoğlu,
Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Zahid Atçıl
Dr. Ali Hakan Çavuşoğlu, Dr. Mustafa Demiray

Yayın Danışma Kurulu /
Advisory Board Prof. Dr. İbrahim Kâfi Dönmez (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi)
Prof. Dr. Hayreddin Karaman (TDV İSAM)
Prof. Dr. Oliver Leaman (University of Kentucky)
Prof. Dr. Mustafa Kara (Uludağ Üniversitesi Emekli Öğr. Üyesi)
Prof. Dr. Ahmet Yaşar Ocak (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi)
Prof. Dr. Ali Akyıldız (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi)
Prof. Dr. Ali Köse (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Talip Küçükcan (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Recep Şentürk (İbn Haldun Üniversitesi)
Prof. Dr. M. Sait Özervarlı (Yıldız Teknik Üniversitesi)

Editör / Editor Doç. Dr. Mustafa Macit Karagözoğlu (Marmara Üniversitesi)
Kitâbiyat Editörü / Review Editor Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Zahid Atçıl (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)
Yayın Sekreteri / Assistant Editor Adem Sari

Tashih / Proofreading İsa Kayaalp, Abdülkadir Şenel, Muhammed Şahin,
Michael Kaplan

Tasarım / Graphic Design Ender Boztürk, Ali Haydar Ulusoy, Hasan Hüseyin Can

Baskı / Printed by TDV Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi

Ostim OSB Mah. 1256 Cadde No. 11

Yenimahalle / Ankara

Tel. 0312. 354 91 31 Faks. 0312. 354 91 32

Sertifika No. 48058

İslam Araştırmaları Dergisi yılda iki sayı (Ocak ve Temmuz) yayımlanan
uluslararası, hakemli, akademik bir dergidir.

Dergide yer alan yazıların ilmi ve fikri sorumluluğu yazarlarına aittir.

Bu dergi ULAKBİM Ulusal Veri Tabanları, Modern Language Association Database,
ATLA Religion Database, *Index Islamicus* ve ERIH Plus tarafından taranmaktadır.

İcadiye Bağlarbaşı caddesi 40, Bağlarbaşı 34662

Üsküdar-İstanbul

Tel. (0216) 474 08 50 Fax. (0216) 474 08 74

isad.isam.org.tr

© İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM), 2021

ISSN 1301-3289

İSLAM ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

TURKISH JOURNAL OF ISLAMIC STUDIES

Sayı/Issue 46 • Yıl/Year 2021

Makaleler / Articles

Bir Mezopotamya Şehri Olarak Bağdat: Dairevi Şehrin Kuruluşu ve Mimari Özellikleri / Bağdād as a Mesopotamian City: Foundations and Architectural Features of the Round City 1

ABDULHAMİT DÜNDAR

Tefsir ve Kur'an İlimleri Arasında Bir Telif: Ebü'l-Hasan el-Havfi'nin *el-Burhân fi ulûmi'l-Kur'ân*'ı / A Work Between the Literatures of Tafsîr and 'Ulûm al-Qur'ân: Abû al-Ḥasan al-Ḥawfî's *al-Burhân fi 'ulûm al-Qur'ân* 59

RABİA HACER BAHÇECİ

Tuğrâî'nin *Lâmiyyetü'l-Acem* Adlı Kasidesinde Sembolik Anlatım / The Claims for Symbolic Expressions in al-Ṭuğhrâî's *Lâmiyyat al-'Ajam* 93

MEHDİ CENGİZ

Applying Modern Literary Theories to Pre-Islamic Arabic Poetry: A Critical Analysis of the "Rite of Passage" Model / Modern Edebî Kuramları İslamiyet Öncesi Arap (Cahiliye) Şiirine Uygulamak: "Geçiş Âyini" Modelinin Eleştirel Tahlili 113

HİKMET YAMAN

Araştırma Notları / Research Notes

“Hac Yolunda Bir Karınca” Mehmet Genç İçin Bir Biyografi Denemesi
/ An Ant on the Way to the Pilgrimage: An Attempt to Write a Biography
of Mehmet Genç

BEŞİR AYVAZOĞLU

141

Değerlendirme Makaleleri / Review Articles

Türkiye’de Üniversite, Medrese ve Yüksek Öğretime Dair Tercüme
Eserler (1980’den Günümüze) / Review of the Literature on the University,
Madrassa and Higher Education in Turkey (Works Translated into

Turkish from 1980 onwards)

163

TUNCAY BAŞOĞLU

Kitâbiyat / Book Reviews

Khaled Fahmy, çev. Abdullah Yılmaz, *Kavalalı Mehmed Ali:
Osmanlı Valiliğinden Mısır Hükümdarlığına*

225

HALİL İBRAHİM EROL

Thomas Bauer, çev. Tanıl Bora, *Müphemlik Kültürü ve İslâm:
Farklı Bir İslâm Tarihi Okuması*

230

AYŞE UZUN

Recep Şentürk v.dğr., *Comparative Theories and Methods:
Between Uniplexity and Multiplexity*

236

ABDULLAH SAİD ARI

Vefeyat / Obituary

Mehmet Genç (1934-2021)

243

KENAN YILDIZ

Prof.Dr. Ömer Faruk Harman (1950-2021)

259

SALİME LEYLA GÜRKAN – TOLGA SAVAŞ ALTINEL